

Bu yay daimi oxucusu olduğum, hörmətli yazıçı-publisist Rəşad Məcidin baş redaktorluğu ilə həftənin beş günü işıq üzünə görün "525-ci qəzet"də Xalq yazıçısı Anarın "Qatardan qalan adam" adlı hekayəsini oxudum. Elə ilk oxunuşda hekayədən aldığı təəssüratla qəzetin redaksiyası ilə əlaqə saxlamaq, müəllifə dərin təşəkkür və minnətdarlığımı çatdırmaq istədim. Lakin cəsarət etmədim. Hekayənin dərc olunduğu 25 iyul tarixindən sonra akademik Rafael Hüseynovun 30 iyul tarixli, rəsmi "Tükənməz Anar" adlı məqaləsi isə məni cəsarətləndirdi və redaksiyaya zəng etdim. Hörmətli əməkdaşdan qəzet vasitəsilə Anar müəllimə, Rafael müəllimə və qəzetin 30 iyul tarixli sayındakı çox mənalı rəsmə görə rəssam xanıma, Kəbirə Haşimiyyə minnətdarlığımı çatdırmasını xahiş etdim.

Hekayə bütövlükdə çox dərin məna kəsb edir və müəllif, Xalq yazıçısı Anar insanlara həyat, insanlıq dərsi verir və buradan eroizm, iki addım qabağı görməmək, dünyanı dördəlli qamarlamaq, insanlarla ünsiyyətdən qaçmaq və digər neqativ hallara, belə xəstəliklərə tutulan insanlara mesaj göndərir, qadınlara ailənin dağılmasına səbəb olan yersiz qısqançlıqdan uzaq olmağı tövsiyə edir.

QATARDAN QALAN ADAMIN FACİƏSİ

Müdrək yaşda olan Xalq yazıçısı (Yüz yaşasın!) Anar bu hekayə ilə sanki insana ustad dərsi verir və insanlara üzünü tutaraq deyir: "Ey insanlar, düşünün, həqiqət bu hekayəmdədir, eroizmi, xüdpəsəndliyi tərək edin, ağılla hərəkət edin, pula, varlanmağa yox, sağlam olmağa can atın."

Nə vaxtsa, haradasa oxuduğum müdrək bir kəlam düşdü yadıma! "Yedin, dadındı, verdin, adındı, yığdın, yadındı!"

Hekayənin qəhrəmanının Vətəndən xaricdə düçar olduğu bəla, əsərin xarici dillərə də tərcümə və təqdim olunmasını, dünyaya mədəniyyətini yayan, insan hüquqlarının "keşiyində dayanan" ölkələrdə də yayılmasını tələb edir. Burada böyük M.Ə.Sabirin bir misrası yada düşür: "Daş qəlblə insanları neylərdin, İlahi!"

Çox dəyərləli və zəngin Anar yaradıcılığından və bu "Qatardan qalan adam" hekayəsindən aldığı zəngin təəssüratı ifadə etməkdə aciz olduğum və çətinlik çəkdiyim üçün yazımı akademik Rafael Hüseynovun "Tükənməz Anar" məqaləsindəki bu sözlərlə bitirmək istədim:

"Böyük yazığımız Anar yeni hekayəsini Azərbaycana təqdim edib və onun indiyədək yazdığı irili-xırdalı nə varsa, hamısı ilə birgə bu əsər də yaşadığıca yaşayacaq, duyğulandıracaq, düşündürəcək... Azərbaycan nə xoşbəxtdir ki, onun Anarı var. Bu elə aydın həqiqətdir ki, indi deyil, 30-40 il əvvəl də bütün aydınlığı ilə görünürdü, bu gün də görünür və gələcək zamanların ucağından baxarkən daha aydın və dürüst dərk ediləcək.

Avqust 2024.

Tahirə HƏSƏNZADƏ,
tarix elmləri doktoru
AMEA Məhəmməd Füzuli adına
Əlyazmalar İnstitutu